

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Maj 2021
Institution	Teknisk Gymnasium Silkeborg
Uddannelse	htx
Fag og niveau	Biologi C
Lærer(e)	Karina Kjeldsen
Hold	htx1vx20s

Oversigt over undervisningsforløb

Titel 1	Naturvidenskabelig undren - NV (tværfaglig med kemi og fysik)
Titel 2	Introduktion til celler og bioteknologi - NV (tværfagligt med kemi)
Titel 3	Fysisk udfoldelse og sundhed
Titel 4	Genetik og genteknologi
Titel 5	Sexologi
Titel 6	Økologi og miljøforvaltning (en del skulle have været SO med kemi og matematik, men blev aflyst grundet nødundervisning)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Naturvidenskabelig undren - Naturvidenskabeligt grundforløb med fysisk og kemi
Indhold	<p>Lund B.M. & Møller D.B (2018): SO htx – Studieområdet og studieområdeprojektet (Læreplan 2017):</p> <p>Kapitel 4.1-4.3</p> <p>Kapitel 4.9:</p> <p>4.9 Naturvidenskabelig fagområde: https://sohtx.systime.dk/?id=p264 (1. modul)</p> <p>4.9.1 Kvantitativ og kvalitativ tilgang: https://sohtx.systime.dk/?id=p262 (1.modul)</p> <p>4.9.2 Induktiv og deduktiv tilgang: https://sohtx.systime.dk/?id=p263&L=0 (1.moful)</p> <p>4.9.3 Naturvidenskabelig metode: https://sohtx.systime.dk/?id=p264 (1. modul)</p> <p>4.9.4. Eksperimentel tilgang: https://sohtx.systime.dk/?id=p272 (2. modul)</p> <p>5.8 Mundtlige formidlings- og præsentationsteknikker https://sohtx.systime.dk/?id=p283&L=0 (4. modul og 5.modul)</p> <p>5.9</p>
Omfang	Uge 33- 35 (2 lektioner i biologi, men 10 lektioner for forløbet i alt, hvor undervisere fra alle tre fag har deltager i hovedparten af lektionerne)
Særlige fokus-punkter	<p>Faglige mål for biologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier og værksteder under hensyntagen til sikkerhed - Bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt - Behandl problemstillinger i samspil med andre fag <p>Faglige mål for NV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demonstrere basal viden om naturvidenskabs identitet og metoder - Formulere og teste enkle hypoteser - Gennemføre praktiske undersøgelser og eksperimenter under hensyntagen til laboratoriesikkerhed - Opsamle, systematisere og behandle indsamlede data med brug af forskellige repræsentationsformer <p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Introduktion til naturvidenskab - Den naturvidenskabelige arbejdsmetode<ul style="list-style-type: none"> o Deduktiv og induktiv metode o Opstilling af hypotese og forsøgsserier til afprøvning af hypoteser o Betydningen af kontrolforsøg o Databehandling o Formidling af naturvidenskab <p>Praktisk arbejde:</p>

	- Afprøvning af opstillede hypotese og mundtlig formidling af resultatet (pptx)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, disciplinorienteret projektarbejde tilrettelagt med såvel eksperimentelt arbejde som databehandling og fortolkning, afsluttende med mundtlig fremstilling.

Titel 2	Introduktion til celler og bioteknologi - Naturvidenskabeligt grundforløb med kemi
Indhold	<p>Skadhede T. et al. (2020): <i>yubio C – interaktiv ebog til biologi C</i>, s. 2-4, 10-14, 24-25, 30-34, 265-269, 289-294, 332-335 (fig.8.3 med), 354-359</p> <p>Hansen J.G (1993): <i>Gær og gæring – Biologi temahæfte</i>, industriens forlag s. 10-12, 15-18</p> <p>Blidstrup et al. (2013): <i>Biologi i fokus, Nucleus</i>, s. 11</p> <p>Animationer om transportprocesser over cellemembranen fra Mc Graw Hill</p> <p>Vejledninger til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af journalark • Rapportopbygning • Postervejledning
Omfang	Uge 34-45 (24 lektioner)
Særlige fokus-punkter	<p>Faglige mål i biologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger • udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier, værksteder og i felten under hensyntagen til sikkerhed • bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt • formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer • behandle problemstillinger i samspil med andre fag <p>Faglige mål for NV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formulere og teste enkle hypoteser

- gennemføre praktiske undersøgelser og eksperimenter under hensyntagen til laboratoriesikkerhed
- opsamle, systematisere og behandle data med brug af forskellige repræsentationsformer
- anvende modeller, som kvalitativt og kvantitativt beskriver enkle sammenhænge i omgivelserne, og kunne se modellernes muligheder og begrænsninger
- formidle et naturvidenskabeligt emne med relevante faglige begreber og repræsentationer
- demonstrere basal viden om naturvidenskabs identitet og metoder og anvendelse af matematik indenfor naturvidenskab.

Kernestof:

- cellebiologi: overordnet opbygning af pro- og eucaryote celler
- evolutionsteori: eksempler på evolutionsmekanismer
- makromolekyler: overordnet opbygning og biologisk funktion af DNA
- biokemiske processer: respiration og gæring

Gennemgang af:

- Introduktion til biologi
- Skriftlig formidling i naturvidenskab
- Cellers opbygning og udvalgte organellers funktion
- Transport over cellemembraner
- Celleevolution
- Vækstfaktorer og den mikrobielle vækstkurve
- Respiration og gæring
- Bioteknologisk produktion med fokus på enzymproduktion
- Replikation
- Celledeling

Teoretiske opgaver:

- Opgave om cellens opbygning og funktion
- Opgave om kategorisering af svære ord i biologi
- Opgave om transportprocesser over cellemembranen
- Opgave om DNA
- Opgave om den mikrobielle vækstkurve
- Opgave om mitose
- Opgave om meiose

Praktisk arbejde:

- Det kommer an på størrelsen – Diffusion
- Mikroskopi af celler
- Udfører kartoffelceller osmose

	<ul style="list-style-type: none"> • Isolering af DNA fra løg (fælles med kemi) • Vækstfaktorerens betydning for gær (fælles med kemi)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde/opgave projekt, eksperimentelt arbejde. Skriftligt arbejde i form af skitse til laboratoriearbejde, journal, rapport og poster over praktiske arbejder

Titel 3	Fysisk udfoldelse og sundhed (tværfagligt med FUS)
Indhold	Skadhede T. et al. (2020): <i>yubio C – interaktiv ebog til biologi C</i> , s. 53-77, 88-106, 108-126, 134-135, 231-236, 239-241, 245-253 Animationer af kredsløbet og hjertet Artikler fra artikelserien om vitaminer fra videnskab.dk
Omfang	Uge 47-6 (20 lektioner/+ FUS 18 lektioner) Heraf 6 lektioners fysisk tilstedeværelsen, resten som virtuelt undervisning i nedlukningsperioden
Særlige fokuspunkter	Faglige mål: <ul style="list-style-type: none"> - Anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger - Udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier, værksteder og i felten under hensyntagen til sikkerhed - Bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt - Anvende enkle matematiske repræsentationer, modeller og metoder til enkle beregninger, beskrivelse og analyse - Analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejkilder og usikkerhed - Formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer Kernestof: <ul style="list-style-type: none"> - makromolekyler: overordnet opbygning og biologisk funktion af carbohydrater, lipider og proteiner - fysiologi: oversigt over kroppens organsystemer, et udvalgt organsystems opbygning og funktion - enzymer: overordnet opbygning og funktion - biokemiske processer: respiration og gæring Supplerende stof: <ul style="list-style-type: none"> - Sundhed, sygdom og medicin Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> - Organsystemer - Ernæring og fordøjelse - Blodsukkerregulering

	<ul style="list-style-type: none"> - Kredsløb og åndedrætssystem - Kondition og betydning af fysisk udfoldelse for sundhed - Muskler - Energiomsætning i individ <p>Teoretiske opgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fremlæggelser om organsystemer - Opgave om faktorer med betydning for sundhed - Opgave om åndedrætssystemet - Foldehjertet - Iltens vej til vævet - Matrixopgave om kredsløbet og sygdomme - Opgave om muskler og energiproduktion - Opgave om træningseffekt - Opgave om energibalance - Arbejdsspørgsmål om kost og energi - Opgave om kostråd - Oversigtsskema for kostens bestanddele - Opgave om vitaminer (Artikler om vitaminer og mineraler) - Samleskema for fordøjelsen - Matrixopgave om fordøjelsen - Blodsukkerregulering <p>Praktisk arbejde: Øvelser markeret med rødt, har været data fra sidste års hold, så eleverne har ikke selv udført øvelserne</p> <ul style="list-style-type: none"> - "At holde vejret" - Har du flest røde eller hvide muskelfibre - Udarbejdelse af sundhedsprofil (EKG, kondital, BMI, lungekapacitet, blodtryk- og pulsmåling, styrketest m.m.) (aflevering af databehandling, profilark og diskussion – feedback fra underviser) – - Kostanalyse - Hjemmeforsøg med fordøjelsesenzymer - Kulhydrater og blodsukker
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, anvendelse af kostdataprogram, skriftligt arbejde i form af rapport og journal, eksperimentelt arbejde, fysisk aktivitet, fremlæggelser

[Retur til forside](#)

Titel 4	Genetik og genteknologi
Indhold	Thomas Skadhede, Anette D. Hyldal, Charlotte B. Lytzen og Torben Lauritzen (2020): <i>yubio C – interaktiv ebog til biologi C</i> , s. 263-265, 270-286, 294-310, 317-320, 323-328, 335-344, 346-351 Animationer om replikation og proteinsyntese

Omfang	Uge 5-10 (18 lektioner) Hele temaet blev afviklet virtuelt
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger - udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier, værksteder og i feltet under hensyntagen til sikkerhed - analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed - anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - enzymer: overordnet opbygning og funktion - genetik og molekylærbiologi: det centrale dogme, mutation - makromolekyler: overordnet opbygning og biologisk funktion af proteiner og DNA <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sundhed, sygdom og medicin - biologisk produktion <p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mutationer - Simple nedarvningsmønstre (én-gens og kønsbunden nedarvning) - Stamtavler - Arv, miljø og evolution - DNAs funktion (opbygning, replikation repeteret, proteinsyntese, enzymer) - Grundlæggende genteknologier og etik <p>Teoretiske opgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opgave om proteinsyntese (screencast) - Opgave om den genetiske kode og proteinsyntesen - Opgave om DNA-replikation - Opgave om mutationer - Gruppearbejde om arvelige egenskaber – familieundersøgelse (ppt) - Opgave om smagergenet - Bløderopgave - Muskelsvind hos laboratorhunde (gl. eksamensopgave) - Opgave om gensplejsning (potcast/video) <p>Praktisk arbejde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Genetisk fingeraftryk - Gel-elektroforese (Virtuelt, så data fra sidste års hold og videoer omkring udførelse) - Familieundersøgelse af genetiske egenskaber

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning og -diskussion, gruppearbejde, fremlæggelser, eksperimentelt arbejde
-----------------------------------	---

Titel 5	Sexologi
Indhold	Skadhede T. et al. (2020): <i>yubio C – interaktiv ebog til biologi C</i> , s.173-198, forskellige sider omkring kønssygdomme alt efter hvad eleven har valgt at arbejde med Animationer omkring positiv og negativ feedback Film: "Den fantastiske rejse i livmoderen" Crash Course videoer om manden og kvindens kønshormoner og kønsorganer
Omfang	Uge 11-14 (10 lektioner +6 timepuljelektioner til skriftlighed og feedback) Hele temaet afviklet virtuelt
Særlige fokuspunkter	Faglige mål: <ul style="list-style-type: none"> - anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger - udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier, værksteder og i feltet under hensyntagen til sikkerhed - bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt - analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed - formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer - anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger Kernestof: <ul style="list-style-type: none"> - Forplantning og hormonel regulering - Evolutionsteori: eksempler på evolutionsmekanismer Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> - Kønnen formering - Seksuel selektion og sexstrategier

	<ul style="list-style-type: none"> - Kvinden og mandens kønsorganer - Kønsdifferentiering - Hormonregulering - Befrugtning og fosterudvikling - Kønssygdomme (projektarbejde) <p>Teoretiske opgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opgave om formering og sexstrategier - Sexsignaler i reklamer - Opgave om kønsorganer - Kønhormoner - Hændelsesforløb i menstruationscyklussen - Opgave om befrugtning og fosterudvikling - Projektarbejde om kønssygdomme - Test i sexologi
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelser, skriftlige afleveringer og elev til elev feedback

Titel 6	Økologi og miljøproblemer
Indhold	Skadhede T. et al. (2020): <i>yubio C – interaktiv ebog til biologi C</i> , s. 377-404, 414-418, 428-448, 466, 497-499 Selvfunden litteratur omkring valgte miljøproblemer
Omfang	Uge 15- 20 (18 lektioner) 8 lektioner med fysisk tilstedeværelse og 10 lektioner virtuelt
Særlige fokuspunkter	Faglige mål i biologi: <ul style="list-style-type: none"> - anvende fagbegreber, fagsprog og relevante repræsentationer og modeller til beskrivelse og forklaring af iagttagelser og enkle biologiske problemstillinger - udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratorier, værksteder og i feltet under hensyntagen til sikkerhed - bearbejde data fra kvalitative og kvantitative eksperimenter og undersøgelser og dokumentere eksperimentelt arbejde hensigtsmæssigt - analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser med inddragelse af faglig viden, fejkilder og usikkerhed - uddrage og anvende teori fra kildemateriale, om biologiske emner - formulere sig mundtligt og skriftligt om biologiske emner og give sammenhængende faglige forklaringer

	<ul style="list-style-type: none"> - anvende fagets viden og metoder til stillingtagen og perspektivering i forbindelse med samfundsmæssige, teknologiske, miljømæssige og etiske problemstillinger med biologisk indhold og til at udvikle og vurdere løsninger - behandle problemstillinger i samspil med andre fag. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - økologi: samspil mellem arter og deres omgivende miljø, energiomsætning i økosystemet og biodiversitet. - biokemiske processer: fotosyntese og respiration <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bæredygtighed - miljøbeskyttelse <p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Økosystemopbygning - Samspil mellem arter - Fotosyntese og respiration - Søen som økosystem - Miljøpåvirkning og miljøforvaltning af søer - Miljøproblemer <p>Teoretiske opgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økosystemopgave • Opgave om samspil • Opgave om søer (indtaling over PowerPoint) • Opgave om spildevandsrensning • Disciplinprojekt om bæredygtighed og miljøproblemer (SO-projekt) • Test i økologi og miljøproblemer <p>Praktisk arbejde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opbygning af selvvalgt økosystem (feltarbejde) - Påvisning af fotosyntese og respiration
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, disciplin projekt, fremlæggelser, feltarbejde, skriftlige afleveringsopgaver og PowerPoint, elev til elev feedback.